

Göran Westberg
Trafikplanering
08-508 273 61
goran.westberg@tk.stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2007-12-18

Naturvårdsverkets utredning om utsläpp av kväveoxider. Remiss

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att som svar på remissen från kommunstyrelsen överlämna och återropa detta tjänsteutlåtande.

Magdalena Bosson
Förvaltningschef

Anette Scheibe
Avdelningschef

Sammanfattning

EU har utfärdat utsläppsdirektiv för bl.a. kväveoxider. Med anledning av detta har Naturvårdsverket rapporterat till regeringen att dagens styrmedel inte räcker för att Sverige ska klara sina åtaganden enligt takdirektivet vad gäller utsläppsminskningar av kväveoxider till år 2010. I lägesrapporten presenteras en rad förslag till styrmedel för att nå målet. Kontoret kommenterar och redovisar synpunkter på förslagen till åtgärder beträffande avgaskrav, trängselskatt, sänkt hastighet, hastighetskameror och arbetsmaskiner.

Remissen

Regeringen har översänt två skrivelser för yttrande från Naturvårdsverket om konsekvenser av Sveriges genomförande av utsläppsdirektiv 2001(81/EG) för kväveoxider (NOx). Ärendet har inom staden remitterats till Trafik- och renhållningsnämnden och Miljö- och hälsoskyddsnämnden för yttrande senast 2007-12-15.

För Sverige gäller att utsläppen av kväveoxider till år 2010 ska minska till 148.000 ton per år. Naturvårdsverket konstaterar i en lägesrapport 2007-02-15 att dagens styrmedel inte räcker för att Sverige ska klara sina åtaganden enligt takdirektivet. I kompletterande skrivelse 2007-06-28 till regeringen anges reviderade tal för 2006 till nivån 179.000 ton och för 2010 154.000 ton NOx. För att nå målet 148.000 ton krävs ytterligare åtgärder som omfattar 6.000 ton. I lägesrapporten presenteras en rad förslag till styrmedel för att nå målet liksom bedömningar av effekt, kostnader och konsekvenser vid ett genomförande av åtgärderna. Utsläppsminskningar enligt åtaganden för EU-länderna beräknas till följd av takdirektivet medföra en 50 % reduktion av NOx-utsläppen i Europa. Genom att uppfylla takdirektivet på 148.000 ton uppges positiva hälsoeffekter uppkomma efter 2010 enligt organisationen CAFE (Clean Air For Europe) om 2,3-7,7 miljarder kronor per år. I Sverige utpekas arbetsmaskiner tillsammans med utsläpp från vägtrafiken som betydande källor. De förslag till styrmedel som förs fram är: breddning och höjning av NOx-avgiften, hastighetskameror, differentierad fordonsskatt och skrotningspremie för äldre bilar, trängselskatt, miljödifferentierad kilometerskatt för tunga fordon samt investeringsbidrag och maskinskatt på arbetsmaskiner.

Trafikkontorets synpunkter

Kontoret anser att det är angeläget att förbättra utomhusluften. För kontorets del gäller det av fullmäktige beslutade miljöprogrammet där ambitionsnivån är högre ställd än de lagkrav eller motsvarande som gäller för luftkvalitet. Arbete pågår dessutom med egenkontroll av kontorets verksamhet. Mätning och kontroll av luftföroreningar sker kontinuerligt genom Stockholm-Uppsala luftvårdförbund.

Länsstyrelsen har lagt fram förslag till regeringen om ett åtgärdsprogram för kväve respektive partiklar PM10. Regeringen har fastställt de åtgärder som faller inom kommunernas kompetensområde. Förslag som ligger inom statens ansvarsområde har regeringen avvaktat med att fatta beslut om genomförande. Mot bakgrund av att kvävedioxidhalterna inte sjunkit i den utsträckning som prognostiserats för stadens del finns skäl att aktualisera de förslag som ännu inte genomförts av staten. Kontoret lämnar följande synpunkter på Naturvårdsverkets förslag om styrmedel för att få en bättre utomhusluft.

Avgaskrav

En åtgärd som nämns i Naturvårdsverkets utredning och som även finns med i länsstyrelsens katalog är skrotning av personbilar utan katalytisk avgasrening. En annan åtgärd är skärpning av reglerna för miljözon i Stockholms innerstad. För närvarande är det inte tillåtet att färdas i miljözonen med tunga fordon som är äldre än åtta år. I länsstyrelsen förslag ändras tiden till sex år, vilket kontoret ställer sig bakom.

Trängselskatt

I Naturvårdsverkets utredning påpekas möjligheterna att införa trängselskatt.

Trängselskatten som är en statlig åtgärd infördes permanent i juli 2007.

Utvärdering av dess effekt på luftkvaliteten kommer att genomföras under 2008 av miljöförvaltningen. Resultaten kommer att rapporteras i början av 2009.

Under stockholmsförsöket 2006 med trängselskatt i sex månader uppnåddes en minskning av kväveoxider med 8,5 procent i innerstaden och för hela staden 2,7 procent.

Sänkt hastighet

Vidare anförs i utredningen förslag om sänkt hastighet. Vid lägre hastighet går det åt mindre bränsle och som en följd därav bildas det mindre kväveoxider.

Kontoret kan på denna punkt anföra att inom stadens bostadsområden har hastigheten för två år sedan sänkts från 50 km/tim till 30 km/tim. Nya hastighetsgränser mellan 30km/tim och 120 km/tim har föreslagits av Vägverket, vilka innebär nya 10-steg i hastighetsskalan. På vägar med idag 90 km/ skapas möjligheter att begränsa hastigheten till 80 km/tim, vilket kan vara en lämpligare hastighet istället för 70 km/tim som är det lägre steget i dagens regelsystem.

Hastighetskameror

Hastighetskameror föreslås som ytterligare en åtgärd. Kontoret ställer sig tveksam till denna typ av åtgärd inom staden mot bakgrund av att 30 km/tim är skyltad hastighet på bostadsgatorna samt kostnaderna för systemet är höga. På flerfältiga gatuavsnitt är det även svårt att detektera korrekt hastighet relaterat till visst fordon.

Arbetsmaskiner

När det gäller arbetsmaskiner har kontoret merparten av utförararbetena utlagda på entreprenad. Frågan om miljökrav på arbetsmaskiner regleras därför genom upphandlingskrav. I upphandlingsavtalen läggs fast att entreprenadmaskinerna minst måste uppfylla de krav som gäller för tunga fordon i miljözonen.

Upphandlingskravet gäller för hela staden. Kontoret anser därigenom att arbetsmaskinernas utsläpp successivt kommer att minska i takt med vad som gäller för tunga fordon.

Trafikkontorets förslag

Trafikkontoret föreslår att Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att som svar på remissen överlämna och åberopa detta tjänsteutlåtande.

Slut